

บทที่ 5

สรุป อภิปรายผล และข้อเสนอแนะ

จากการศึกษาสภาพและปัญหาการมีส่วนร่วมในการบริหารงานของคณะกรรมการสถานศึกษาขั้นพื้นฐาน สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาลพบุรี เขต 2 ได้สรุป อภิปรายผล และข้อเสนอแนะจากการวิจัย โดยนำเสนอตามลำดับ ดังนี้

1. ความมุ่งหมายของการวิจัย
2. สมมติฐานของการวิจัย
3. วิธีดำเนินการวิจัย
4. เครื่องมือที่ใช้ในการวิจัย
5. การเก็บรวบรวมข้อมูล
6. การวิเคราะห์ข้อมูล
7. สรุปผลการวิจัย
8. อภิปรายผลการวิจัย
9. ข้อเสนอแนะ

ความมุ่งหมายของการวิจัย

การวิจัยในครั้งนี้ผู้วิจัยได้กำหนดความมุ่งหมายไว้ดังนี้

1. เพื่อศึกษาสภาพและปัญหาการมีส่วนร่วมในการบริหารงานของคณะกรรมการสถานศึกษาขั้นพื้นฐาน สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาลพบุรี เขต 2
2. เพื่อเปรียบเทียบสภาพและปัญหาการมีส่วนร่วมในการบริหารงานของคณะกรรมการสถานศึกษาขั้นพื้นฐาน สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาลพบุรี เขต 2 จำแนกตามเพศ อายุ ระดับการศึกษา ฐานะคณะกรรมการสถานศึกษา และขนาดของโรงเรียน

สมมติฐานในการวิจัย

สภาพและปัญหาการมีส่วนร่วมในการบริหารงานของคณะกรรมการสถานศึกษาขั้นพื้นฐาน สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาลพบุรี เขต 2 แตกต่างกันเมื่อจำแนกตาม เพศ อายุ ระดับการศึกษา ฐานะคณะกรรมการสถานศึกษา และขนาดของโรงเรียน

วิธีดำเนินการวิจัย

ประชากรและกลุ่มตัวอย่าง

1. ประชากรที่ใช้ในการศึกษา ได้แก่ คณะกรรมการสถานศึกษาขั้นพื้นฐานสังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาลพบุรี เขต 2 ปีการศึกษา 2549 จำแนกตามขนาดของโรงเรียน 2 ขนาด ได้แก่ โรงเรียนขนาดเล็กทั้งหมด 135 โรงเรียน มีคณะกรรมการสถานศึกษาขั้นพื้นฐาน 1 215 คน สถานศึกษาขนาดใหญ่ 39 โรงเรียน มีคณะกรรมการสถานศึกษาขั้นพื้นฐาน จำนวน 585 คน รวม 174 โรงเรียน มีคณะกรรมการสถานศึกษาขั้นพื้นฐาน ทั้งหมด 1,800 คน (ข้อมูลจากกลุ่มนโยบายและแผน สำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาลพบุรี เขต 2 วันที่ 10 มิถุนายน 2549)

2. กลุ่มตัวอย่างที่ใช้ในการวิจัย ได้แก่ คณะกรรมการสถานศึกษาขั้นพื้นฐานในโรงเรียนที่จัดการศึกษาขั้นพื้นฐาน สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาลพบุรี เขต 2 กำหนดกลุ่มตัวอย่างโดยใช้สูตรของทาโร ยามาเน่ (ยูกุท ไทยวรรณ, 2545, หน้า 107) ได้ขนาดกลุ่มตัวอย่างคณะกรรมการสถานศึกษาขั้นพื้นฐาน จำนวน 327 คน และใช้วิธีการสุ่มแบบชั้นภูมิ (stratified random sampling) โดยนำไปคำนวณหาขนาดความเป็นตัวแทนที่ดีของกลุ่มตัวอย่างจากโรงเรียนทั้ง 2 ขนาด โดยใช้สูตรการกำหนดสัดส่วนของกลุ่มตัวอย่าง (proportional allocation) ของนิยม ปุราคำ (2517, หน้า 162) จำแนกเป็นโรงเรียนขนาดเล็ก 23 โรงเรียน ได้คณะกรรมการสถานศึกษาขั้นพื้นฐาน 207 คน โรงเรียนขนาดใหญ่ 8 โรงเรียน ได้คณะกรรมการสถานศึกษาขั้นพื้นฐาน 120 คน รวมกลุ่มตัวอย่างทั้งหมดจาก 31 โรงเรียน ได้กลุ่มตัวอย่างคณะกรรมการสถานศึกษาขั้นพื้นฐาน จำนวน 327 คน กลุ่มตัวอย่างได้มาโดยวิธีการจับฉลาก

เครื่องมือที่ใช้ในการวิจัย

เครื่องมือที่ใช้ในการวิจัยครั้งนี้ เป็นแบบสอบถาม (questionnaire) เกี่ยวกับสภาพและปัญหาการมีส่วนร่วมในการบริหารงานของคณะกรรมการสถานศึกษาขั้นพื้นฐาน แบ่งออกเป็น 2 ตอน คือ ตอนที่ 1 แบบสอบถามเป็นแบบตรวจสอบรายการ (check list) เพื่อสอบถามเกี่ยวกับอายุ ระดับการศึกษา สถานภาพของผู้ตอบแบบสอบถามและขนาดของโรงเรียน ตอนที่ 2 แบบสอบถามเป็นแบบมาตราส่วนประมาณค่า (rating scale) เพื่อสอบถามสภาพและปัญหาการมีส่วนร่วมในการบริหารงานของคณะกรรมการสถานศึกษาขั้นพื้นฐาน โดยกำหนดระดับคะแนนสภาพและปัญหาการมีส่วนร่วมของคณะกรรมการสถานศึกษาขั้นพื้นฐานไว้เป็น 5 ระดับ คือ 5, 4, 3, 2, 1 ในการสร้างและการหาคุณภาพเครื่องมือ ผู้วิจัยดำเนินการสร้างและหาคุณภาพเครื่องมือ ดังนี้

ขั้นตอนที่ 1 ศึกษาเอกสารและงานวิจัยที่เกี่ยวข้อง เพื่อสังเคราะห์เนื้อหาเกี่ยวกับสภาพและปัญหาการมีส่วนร่วมในการบริหารงานของคณะกรรมการสถานศึกษาขั้นพื้นฐาน และวิธีการสร้างเครื่องมือประเภทแบบสอบถาม

ขั้นตอนที่ 2 สร้างแบบสอบถามโดยกำหนดประเด็นให้ครอบคลุมตามกรอบแนวคิดในการวิจัยทั้งตัวแปรอิสระและตัวแปรตาม โดยกำหนดวัตถุประสงค์ของแบบสอบถาม ประเด็นหลัก ตามกรอบแนวคิดการวิจัย ซึ่งรูปแบบคำถามจะเป็น 2 รูปแบบ คือ แบบตรวจสอบรายการ และแบบมาตราส่วนประมาณค่า แล้วนำเสนออาจารย์ผู้ควบคุมวิทยานิพนธ์เพื่อตรวจสอบแก้ไข

ขั้นตอนที่ 3 นำแบบสอบถามให้ผู้ทรงคุณวุฒิ จำนวน 5 ท่าน เพื่อตรวจสอบความเที่ยงตรงเชิงเนื้อหา (content validity) โดยให้ผู้ทรงคุณวุฒิพิจารณาแบบสอบถามและลงความเห็นให้คะแนน นำมาวิเคราะห์หาค่าดัชนีความสอดคล้อง (item – objective congruence index : IOC) ซึ่งข้อคำถามมีค่า IOC ตั้งแต่ 0.6 – 1.00 ซึ่งสอดคล้องตามเกณฑ์ที่กำหนด

ขั้นตอนที่ 4 นำแบบสอบถามที่ผ่านการตรวจสอบจากผู้ทรงคุณวุฒิมาปรับปรุงแก้ไข

ขั้นตอนที่ 5 นำแบบสอบถามที่ปรับปรุงแก้ไขแล้ว ไปทดลองใช้กับคณะกรรมการสถานศึกษาขั้นพื้นฐานของโรงเรียนในสังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาลพบุรี เขต 2 ที่ไม่ใช่กลุ่มตัวอย่าง จำนวน 6 โรงเรียนๆ ละ 5 คน รวม 30 ฉบับ แล้วนำมาวิเคราะห์หาค่าความเชื่อมั่น (reliability) โดยการหาค่าสัมประสิทธิ์แอลฟาของครอนบาค (Cronbach's alpha coefficient) ซึ่งแบบสอบถามทั้งฉบับมีค่าแอลฟา เท่ากับ 0.83 ซึ่งแบบสอบถามมีค่าความเชื่อมั่นสอดคล้องตามเกณฑ์ที่กำหนด

ขั้นตอนที่ 6 นำแบบสอบถามที่ผ่านการหาค่าความเชื่อมั่น (reliability) ให้อาจารย์ผู้ควบคุมวิทยานิพนธ์ให้ความเห็นชอบ แล้วนำแบบสอบถามไปใช้เก็บข้อมูลจากกลุ่มตัวอย่าง

การเก็บรวบรวมข้อมูล

ผู้วิจัยได้ประสานการเก็บข้อมูลด้วยตนเอง โดยขอความร่วมมือจากสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาลพบุรี เขต 2 ในการส่งและขอรับแบบสอบถามคืนจากโรงเรียนที่เป็นกลุ่มตัวอย่าง โดยกำหนดวันรับคืนภายใน 15 วัน และบางส่วนผู้วิจัยได้ติดตามขอรับคืนด้วยตนเอง ซึ่งได้รับแบบสอบถามที่มีความสมบูรณ์ทั้งสิ้นจำนวน 327 ฉบับ คิดเป็นร้อยละ 100 ของแบบสอบถามทั้งหมด โดยเป็นแบบสอบถามจากโรงเรียนขนาดเล็ก 207 ฉบับ คิดเป็นร้อยละ 63.30 โรงเรียนขนาดใหญ่ 120 ฉบับ คิดเป็นร้อยละ 36.70 ของจำนวนแบบสอบถามที่ได้รับคืน

การวิเคราะห์ข้อมูล

การวิเคราะห์ข้อมูล ผู้วิจัยวิเคราะห์โดยใช้โปรแกรมสำเร็จรูป โดยวิเคราะห์ข้อมูลเกี่ยวกับอายุ ระดับการศึกษา ฐานะคณะกรรมการสถานศึกษา และขนาดของโรงเรียน ด้วยการหาค่าร้อยละ วิเคราะห์ข้อมูลเกี่ยวกับสภาพและปัญหาการมีส่วนร่วมในการบริหารงานของ

คณะกรรมการสถานศึกษาขั้นพื้นฐานด้วยการหาค่าเฉลี่ย (\bar{X}) ค่าส่วนเบี่ยงเบนมาตรฐาน (S.D.) และแปรผลระดับสภาพและปัญหาการมีส่วนร่วมในการบริหารงานของคณะกรรมการสถานศึกษาขั้นพื้นฐาน วิเคราะห์สถิติเชิงอ้างอิงในการทดสอบสมมติฐาน เพื่อเปรียบเทียบสภาพและปัญหาการมีส่วนร่วมในการบริหารงานของคณะกรรมการสถานศึกษาขั้นพื้นฐาน โดยใช้สถิติทดสอบที (t - test) และการวิเคราะห์ความแปรปรวนทางเดียว (one - way ANOVA) เมื่อพบว่าแตกต่างกันมีนัยสำคัญทางสถิติสอดคล้องกับสมมติฐานการวิจัย จึงนำมาทดสอบความแตกต่างรายคู่ด้วยวิธีของเชฟเฟ (Scheffe's method)

สรุปผลการวิจัย

จากการศึกษาสภาพและปัญหาการมีส่วนร่วมในการบริหารงานของคณะกรรมการสถานศึกษาขั้นพื้นฐาน สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาลพบุรี เขต 2 สรุปผลการวิจัยได้ดังนี้

1. สถานภาพของคณะกรรมการสถานศึกษาขั้นพื้นฐาน ได้แก่ เพศ อายุ วุฒิ การศึกษา ฐานะของคณะกรรมการสถานศึกษา และขนาดของโรงเรียน พบว่า ผู้ตอบแบบสอบถามเป็นเพศชายมากที่สุด (ร้อยละ 85.32) มีอายุอยู่ระหว่าง 41 – 50 ปี มากที่สุด คิดเป็นร้อยละ 47.70 มีวุฒิการศึกษาต่ำกว่าปริญญาตรีมากที่สุด คิดเป็นร้อยละ 77.68 เป็นคณะกรรมการสถานศึกษาในฐานะผู้ทรงคุณวุฒิมากที่สุด คิดเป็นร้อยละ 31.19 เป็นคณะกรรมการสถานศึกษาขั้นพื้นฐานโรงเรียนขนาดเล็กมากที่สุด คิดเป็นร้อยละ 63.30

2. สภาพการมีส่วนร่วมในการบริหารงานของคณะกรรมการสถานศึกษาขั้นพื้นฐาน เมื่อพิจารณาจำแนกตามงานของสถานศึกษา 4 ด้าน คือด้านวิชาการ, ด้านงบประมาณ, ด้านบริหารงานบุคคล และด้านบริหารทั่วไป พบว่า

2.1 ด้านวิชาการ คณะกรรมการสถานศึกษาขั้นพื้นฐานมีส่วนร่วมในการบริหารงานวิชาการในภาพรวม อยู่ในระดับมาก ($\bar{X} = 3.59$, S.D. = 0.42)

2.2 ด้านงบประมาณ คณะกรรมการสถานศึกษาขั้นพื้นฐานมีส่วนร่วมในการบริหารงบประมาณในภาพรวมอยู่ในระดับมาก ($\bar{X} = 3.60$, S.D. = 0.48)

2.3 ด้านบริหารงานบุคคล คณะกรรมการสถานศึกษาขั้นพื้นฐานมีส่วนร่วมในการบริหารงานบุคคลในภาพรวมอยู่ในระดับปานกลาง ($\bar{X} = 3.18$, S.D. = 0.67)

2.4 ด้านบริหารทั่วไป คณะกรรมการสถานศึกษาขั้นพื้นฐานมีส่วนร่วมในการบริหารทั่วไปในภาพรวมอยู่ในระดับมาก ($\bar{X} = 3.82$, S.D. = 0.59)

จะเห็นได้ว่า สภาพการมีส่วนร่วมในการบริหารงานของคณะกรรมการสถานศึกษาขั้นพื้นฐาน สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาลพบุรี เขต 2 ทั้ง 4 ด้าน คือ ด้านวิชาการ ด้านงบประมาณ และด้านบริหารทั่วไป ในภาพรวมอยู่ในระดับมาก ส่วนด้านบริหารงานบุคคล ในภาพรวมอยู่ในระดับปานกลาง เมื่อพิจารณาในแต่ละด้าน พบว่า คณะกรรมการมีส่วนร่วมมาก

ที่สุด ได้แก่ ด้านบริหารทั่วไป ($\bar{X} = 3.82$, S.D. = 0.45) รองลงมา ได้แก่ ด้านงบประมาณ ($\bar{X} = 3.60$, S.D. = 0.48) และด้านวิชาการ ($\bar{X} = 3.59$, S.D. = 0.42) ส่วนด้านที่มีส่วนร่วมน้อยที่สุด ได้แก่ ด้านบริหารงานบุคคล ($\bar{X} = 3.18$, S.D. = 0.67)

3. ปัญหาการมีส่วนร่วมในการบริหารงานของคณะกรรมการสถานศึกษาขั้นพื้นฐาน เมื่อพิจารณาจำแนกตามงานของสถานศึกษา พบว่า ปัญหาการมีส่วนร่วมของคณะกรรมการสถานศึกษาขั้นพื้นฐาน โดยรวมอยู่ในระดับน้อย ($\bar{X} = 2.28$, S.D. = 0.98) เมื่อพิจารณารายข้อ พบว่า มีปัญหามากที่สุด ได้แก่ การศึกษาหาความรู้และทำความเข้าใจเรื่องการวางแผนและการจัดการทำแผนพัฒนาการศึกษาจากเอกสารและแหล่งความรู้ต่างๆ ($\bar{X} = 2.56$, S.D. = 0.88) รองลงมา ได้แก่ การกำกับติดตามการดำเนินการตามแผนของสถานศึกษา และการศึกษาแนวทางการดำเนินงานและปฏิทินปฏิบัติงานตามแผนปฏิบัติการของสถานศึกษา ส่วนข้อที่มีปัญหาน้อยที่สุด ได้แก่ การส่งเสริมสนับสนุนเด็กที่มีความต้องการพิเศษ ให้ได้รับการพัฒนาอย่างเต็มศักยภาพ ($\bar{X} = 2.03$, S.D. = 1.10)

4. ผลการทดสอบสมมติฐาน เป็นการเปรียบเทียบสภาพและปัญหาการมีส่วนร่วมในการบริหารงานของคณะกรรมการสถานศึกษา สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาลพบุรี เขต 2

4.1 เปรียบเทียบสภาพและปัญหาการมีส่วนร่วมในการบริหารงานของคณะกรรมการ สถานศึกษาขั้นพื้นฐาน โดยใช้สถิติทดสอบที (t - test)

4.1.1 เปรียบเทียบสภาพการมีส่วนร่วมในการบริหารงานของคณะกรรมการสถานศึกษาขั้นพื้นฐานจำแนกตามเพศ พบว่า ไม่แตกต่างกันอย่างมีนัยสำคัญทางสถิติ

4.1.2 เปรียบเทียบสภาพการมีส่วนร่วมในการบริหารงานของคณะกรรมการสถานศึกษาขั้นพื้นฐานจำแนกตามขนาดโรงเรียน พบว่า ด้านการบริหารงานบุคคลแตกต่างกันอย่างมีนัยสำคัญทางสถิติที่ระดับ .01

4.1.3 เปรียบเทียบปัญหาการมีส่วนร่วมในการบริหารงานของคณะกรรมการสถานศึกษาขั้นพื้นฐานโดยรวม จำแนกตามเพศ พบว่า ไม่แตกต่างกันอย่างมีนัยสำคัญทางสถิติ

4.1.4 เปรียบเทียบปัญหาการมีส่วนร่วมในการบริหารงานของคณะกรรมการสถานศึกษาขั้นพื้นฐานโดยรวม จำแนกตามขนาดโรงเรียน พบว่า แตกต่างกันอย่างมีนัยสำคัญทางสถิติที่ระดับ .01

4.2 เปรียบเทียบสภาพและปัญหาการมีส่วนร่วมในการบริหารงานของคณะกรรมการ สถานศึกษาขั้นพื้นฐาน โดยการวิเคราะห์ความแปรปรวนทางเดียว (One - way ANOVA)

4.2.1 เปรียบเทียบสภาพการมีส่วนร่วมในการบริหารงานของคณะกรรมการสถานศึกษาขั้นพื้นฐานจำแนกตามอายุ พบว่า สภาพการมีส่วนร่วมในการบริหารงานของคณะกรรมการสถานศึกษาขั้นพื้นฐานโดยรวมแตกต่างกันอย่างมีนัยสำคัญทางสถิติที่ระดับ .01

4.2.2 เปรียบเทียบสภาพการมีส่วนร่วมในการบริหารงานของคณะกรรมการสถานศึกษาขั้นพื้นฐานจำแนกตามวุฒิการศึกษา พบว่า สภาพการมีส่วนร่วมในการบริหารงานของคณะกรรมการสถานศึกษาขั้นพื้นฐานโดยรวม แตกต่างกันอย่างมีนัยสำคัญทางสถิติที่ระดับ .01

4.2.3 เปรียบเทียบสภาพการมีส่วนร่วมในการบริหารงานของคณะกรรมการสถานศึกษาขั้นพื้นฐาน จำแนกตามฐานะคณะกรรมการ พบว่า สภาพการมีส่วนร่วมในการบริหารงานของคณะกรรมการสถานศึกษาขั้นพื้นฐานโดยรวม แตกต่างกันอย่างมีนัยสำคัญทางสถิติที่ระดับ .01

4.2.4 เปรียบเทียบปัญหาการมีส่วนร่วมในการบริหารงานของคณะกรรมการสถานศึกษาขั้นพื้นฐานจำแนกตามอายุ พบว่า ปัญหาการมีส่วนร่วมในการบริหารงานของคณะกรรมการสถานศึกษาขั้นพื้นฐานโดยรวม ไม่แตกต่างกันอย่างมีนัยสำคัญทางสถิติ

4.2.5 เปรียบเทียบปัญหาการมีส่วนร่วมในการบริหารงานของคณะกรรมการสถานศึกษาขั้นพื้นฐานจำแนกตามวุฒิการศึกษา พบว่า ปัญหาการมีส่วนร่วมในการบริหารงานของคณะกรรมการสถานศึกษาขั้นพื้นฐานโดยรวมไม่แตกต่างกันอย่างมีนัยสำคัญทางสถิติ

4.2.6 เปรียบเทียบปัญหาการมีส่วนร่วมในการบริหารงานของคณะกรรมการสถานศึกษาขั้นพื้นฐานจำแนกตามฐานะของคณะกรรมการสถานศึกษา พบว่า ปัญหาการมีส่วนร่วมในการบริหารงานของคณะกรรมการสถานศึกษาขั้นพื้นฐานโดยรวมแตกต่างกันอย่างมีนัยสำคัญทางสถิติที่ระดับ .01

อภิปรายผล

จากผลการวิจัยทำให้ได้ข้อค้นพบเกี่ยวกับสภาพและปัญหาการมีส่วนร่วมในการบริหารงานของคณะกรรมการสถานศึกษาขั้นพื้นฐาน สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาลพบุรี เขต 2 มีประเด็นที่นำมาอภิปรายผล ดังนี้

1. สภาพการมีส่วนร่วมในการบริหารงานของคณะกรรมการสถานศึกษาขั้นพื้นฐาน สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาลพบุรี เขต 2 ในภาพรวมทั้ง 4 ด้าน คือ ด้านบริหารวิชาการ ด้านบริหารงบประมาณ และด้านบริหารทั่วไป ระดับการมีส่วนร่วมอยู่ในระดับมากที่สุดสามด้าน ส่วนด้านการบริหารงานบุคคล ระดับการมีส่วนร่วมอยู่ในระดับปานกลาง ซึ่งมีรายละเอียดดังนี้

1.1 การมีส่วนร่วมในการบริหารงานของคณะกรรมการสถานศึกษาขั้นพื้นฐาน ด้านบริหารวิชาการ ในภาพรวมอยู่ในระดับมากที่สุดเกือบทุกรายการ ยกเว้นรายการการกำหนดเกณฑ์มาตรฐานและกำหนดเป้าหมายผู้เรียนให้บรรลุตามเกณฑ์มาตรฐาน การตรวจสอบคุณภาพการจัดการศึกษาของสถานศึกษา และการเป็นกรรมการนิเทศเยี่ยมชั้นเรียนเพื่อสังเกตการสอนของครูและร่วมเป็นกรรมการประเมินผลการเรียนรู้ของนักเรียน มีระดับการมีส่วนร่วมอยู่ในระดับปานกลาง ซึ่งสอดคล้องกับ ชูลเลอร์ (Schule 1990, pp. 1595 - A) ที่ผลการศึกษาพบว่า ประชาชนมีความกระตือรือร้นที่จะเข้ามามีส่วนร่วมในการจัดการศึกษาอยู่ในระดับมากใน

ทุกด้าน สอดคล้องกับ บุญเกิด ทองรัตน์ (2547, บทคัดย่อ) ที่พบว่า ความต้องการของ คณะกรรมการสถานศึกษา ขั้นพื้นฐานเข้ามามีส่วนร่วมในการจัดการศึกษาอยู่ในระดับมาก ทุกด้าน ทั้งนี้ อาจเป็นเพราะคณะกรรมการสถานศึกษาขั้นพื้นฐานส่วนใหญ่เคยได้รับการคัดเลือก ให้เป็นคณะกรรมการของโรงเรียนมาก่อน ทำให้คณะกรรมการสถานศึกษาขั้นพื้นฐาน มีความรู้ ความเข้าใจในบทบาทหน้าที่ของคณะกรรมการสถานศึกษาขั้นพื้นฐาน ในประเด็นนี้ อารุง จันทวานิช (2543, ณ) มีความคิดเห็นว่าการปฏิรูปการศึกษาเป็นปัจจัยสำคัญประการหนึ่งของการ พัฒนาประเทศที่จะสำเร็จลุล่วงเป็นอย่างดีได้ จำเป็นต้องได้รับความร่วมมือจากหลายฝ่ายเร่ง ร่วมกันพัฒนาในหลายด้าน หลายประการพร้อมๆ กัน การปฏิรูปการเรียนรู้เป็นด้านหนึ่งของการ ปฏิรูปที่ทุกฝ่ายเชื่อมั่นว่าหากได้ดำเนินการอย่างจริงจังแล้ว ผลสัมฤทธิ์ทางการเรียนรู้อาจ จะเกิดขึ้นและคุณภาพการศึกษาจะดีขึ้นอย่างแน่นอน ดังนั้น จึงเป็นการเปิดโอกาสให้ คณะกรรมการสถานศึกษาขั้นพื้นฐานอยากเข้ามามีส่วนร่วมมากขึ้น

1.2 การมีส่วนร่วมในการบริหารงานของคณะกรรมการสถานศึกษาขั้นพื้นฐาน ด้านบริหารงบประมาณในภาพรวม อยู่ในระดับมากเกือบทุกรายการ ยกเว้นรายการการ ตรวจสอบดูแลการใช้งบประมาณปกติและงบประมาณพิเศษที่ได้รับจากภายนอก และการร่วม จัดทำแผนใช้เงินและงบประมาณประจำปี อยู่ในระดับปานกลาง ซึ่งสอดคล้องกับ ชูชาติ พ่วงสม จิตร (2540, หน้า 147 – 153) ที่พบว่า สิ่งที่ส่งเสริมการมีส่วนร่วมของชุมชนกับสถานศึกษาคือ ความรู้สึกเป็นเจ้าของสถานศึกษา ความเป็นผู้นำของท้องถิ่น ความเป็นศิษย์เก่าของ สถานศึกษา ที่จะช่วยเหลืออบรมสั่งสอนให้ลูกหลานของเขาเป็นคนเก่ง คนดี นอกจากนี้การ ช่วยเหลือนักเรียนให้ได้เรียนต่อ การสำรวจนักเรียนยากจน สิ่งเหล่านี้ถ้าพึงแต่ครูคงทำไม่ได้ หัวถึง จึงได้เข้ามาช่วยเหลือ ช่วยบริจาคทรัพย์ให้สถานศึกษา การร่วมประเมินผล การรับ จ่ายเงินของสถานศึกษา แต่จะอาศัยเงินงบประมาณจากราชการคงทำได้ล่าช้า ส่งผลต่อการ พัฒนาสถานศึกษาล่าช้าด้วย หรืออีกประการหนึ่ง ถ้าสถานศึกษาสร้างผลงานให้เป็นที่ปรากฏ ก็ ย่อมจะทำให้ชุมชนเข้ามามีส่วนร่วมมากขึ้น

1.3 การมีส่วนร่วมในการบริหารงานของคณะกรรมการสถานศึกษาขั้นพื้นฐาน ด้านบริหารงานบุคคล ในภาพรวมอยู่ในระดับปานกลาง ซึ่งจะเห็นว่า การมีส่วนร่วมในด้านนี้ ชุมชนอาจเข้ามามีส่วนร่วมและมีบทบาทไม่มากนัก ทั้งนี้คณะกรรมการสถานศึกษาขั้นพื้นฐาน อาจมองว่า เป็นงานที่ไม่เกี่ยวข้องกับบทบาทหน้าที่ของตน เพราะเป็นงานที่เกี่ยวข้องกับคณะ ครูด้วยกัน ซึ่งสอดคล้องกับงานวิจัยของ มัณฑนา เบ็งจันทร์ (2544, บทคัดย่อ) ที่พบว่า สมาชิก สภาองค์การบริหารส่วนตำบล ขาดความรู้เกี่ยวกับแนวทางปฏิรูปการศึกษาตามพระราชบัญญัติ การศึกษาแห่งชาติ พุทธศักราช 2542 ขาดความรู้เรื่องการวางแผน/โครงการจัดการ และ เรื่องประสานงานกับบุคคล และโรงเรียนไม่ได้สร้างความเข้าใจหรืออธิบายรูปแบบหรือวิธีการมี ส่วนร่วมของคณะกรรมการสถานศึกษาให้ชัดเจน

1.4 การมีส่วนร่วมในการบริหารงานของคณะกรรมการสถานศึกษาขั้นพื้นฐาน ด้านบริหารทั่วไป ในภาพรวมอยู่ในระดับมากทุกรายการ ซึ่งอาจเป็นเพราะว่าสถานศึกษาได้เปิดโอกาสให้ทุกฝ่ายเข้ามามีส่วนร่วม สถานศึกษามีการประชุมสัมพันธ์ หรือขอความร่วมมือกับชุมชน และเป็นงานในด้านที่เกี่ยวข้องกับสภาพแวดล้อม อาคารสถานที่ซึ่งเป็นงานที่ชุมชนสามารถเข้ามามีส่วนร่วมได้เป็นอย่างดี มีการสร้างความตระหนักให้กับชุมชนทำให้ชุมชนเข้ามามีส่วนร่วมมากขึ้น ซึ่งสอดคล้องกับการศึกษาของ โซร์เบลโล (Sorbelli. 1978, pp. 598 - A) ที่พบว่า บทบาทของผู้ปกครองนักเรียนในด้านความสัมพันธ์ระหว่างโรงเรียนกับชุมชน ตามบทบาทหน้าที่ที่เป็นจริงและบทบาทที่คาดหวังตามทัศนคติของครูใหญ่โรงเรียนประถมศึกษา ผู้ปกครองนักเรียนและผู้ปกครองที่ไม่ใช่ นักเรียนประถมศึกษา ซึ่งกลุ่มตัวอย่างทุกกลุ่มมีความเห็นว่า ผู้ปกครองนักเรียนมีความเกี่ยวข้องกับโรงเรียนในระดับต่ำ เพราะว่าสถานศึกษาไม่ได้กำหนดจุดมุ่งหมายให้ทุกฝ่ายเข้ามามีส่วนร่วม ถ้าสถานศึกษามีระบบข้อมูลสารสนเทศ มีการประชุมสัมพันธ์และมีการวางแผนที่ดี ก็จะทำให้ชุมชนเข้ามามีส่วนร่วมมากขึ้น และยังสอดคล้องกับสำนักงานคณะกรรมการการประถมศึกษาแห่งชาติ (2535, หน้า 29) ที่กล่าวว่า งานการปรับปรุงระบบสารสนเทศพร้อมทั้งการจัดสรรงบประมาณในเรื่องการฝึกอบรมและการนำเทคโนโลยีเกี่ยวกับข้อมูลสารสนเทศ และแนวปฏิบัติในการจัดระบบสารสนเทศระดับโรงเรียน แจกจ่ายให้ทุกโรงเรียน เพื่อให้ผู้บริหารและครูได้ศึกษาและจัดระบบข้อมูลสารสนเทศที่มีคุณภาพ ชุมชนก็อยากจะมีส่วนร่วม ให้ชุมชนเข้ามามีส่วนร่วมมากขึ้น ประกอบกับพระราชบัญญัติการศึกษาแห่งชาติ พุทธศักราช 2542 และแก้ไขเพิ่มเติม (ฉบับที่ 2) พ.ศ. 2545 มาตรา 39 ที่กำหนดให้กระจายอำนาจการบริหารและการจัดการศึกษาทั้ง 4 ด้าน คือ ด้านบริหารวิชาการ ด้านบริหารงบประมาณ ด้านบริหารงานบุคคล และด้านบริหารทั่วไป มายังคณะกรรมการสถานศึกษาขั้นพื้นฐานโดยตรง จึงทำให้คณะกรรมการสถานศึกษาขั้นพื้นฐาน มีความกระตือรือร้นและต้องการที่จะเข้ามามีส่วนร่วมในการจัดการศึกษา (สำนักงานคณะกรรมการการศึกษาแห่งชาติ, 2545, หน้า 24)

2. ปัญหาการมีส่วนร่วมในการบริหารงานของคณะกรรมการสถานศึกษาขั้นพื้นฐาน สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาลพบุรี เขต 2 ในภาพรวมพบว่า ปัญหาการมีส่วนร่วมในการบริหารงานของคณะกรรมการสถานศึกษาขั้นพื้นฐานอยู่ในระดับน้อย ซึ่งสอดคล้องกับข้อค้นพบของ ประทุมทิพย์ พ่วงวัฒนวงศ์ (2545, หน้า 72) ที่พบว่า ปัญหาการมีส่วนร่วมพัฒนาการศึกษาของชุมชนในโรงเรียนประถมศึกษา โดยภาพรวมมีปัญหายุ่งยากในระดับน้อยทุกด้าน เมื่อพิจารณารายด้านพบว่า ปัญหาการมีส่วนร่วมพัฒนาการศึกษาด้านบริหารจัดการมากที่สุด รองลงมาได้แก่ด้านการเรียนการสอน ด้านกิจกรรมส่งเสริมการเรียนรู้ในโรงเรียนและชุมชน และด้านกิจกรรมชุมชนสัมพันธ์

ปัญหาการมีส่วนร่วมในการบริหารงานของคณะกรรมการสถานศึกษาขั้นพื้นฐาน สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาลพบุรี เขต 2 ในภาพรวม อยู่ในระดับน้อยทั้งนี้อาจเป็น

เพราะในช่วงเวลาที่ผ่านมาคณะกรรมการสถานศึกษาขั้นพื้นฐาน มีโอกาสร่วมมือกับโรงเรียนทำกิจกรรมต่างๆ อย่างสม่ำเสมอ โดยปฏิบัติงานตามหน้าที่ที่ได้รับมอบหมาย และมีความพึงพอใจในผลงานของตัวเอง อีกทั้งคณะกรรมการที่อยู่ในเขตบริการการศึกษาของโรงเรียนส่วนใหญ่จะมีความผูกพันกับบุคลากรในโรงเรียน มีโอกาสร่วมมือกับโรงเรียนทำงานต่างๆ แต่ขาดความรู้ความเข้าใจเกี่ยวกับการจัดการศึกษาอย่างแท้จริง ทั้งนี้คณะกรรมการสถานศึกษาอาจมองว่าการมีส่วนร่วมในการพัฒนาโรงเรียนนั้น เป็นเรื่องของครูและบุคลากรในโรงเรียนเท่านั้น คณะกรรมการคงไม่มีหน้าที่อะไรมากกว่าที่ปฏิบัติอยู่ ซึ่งสอดคล้องกับงานวิจัยของ มณฑนา เป็งจันทร์ (2544, บทคัดย่อ) ได้พบว่า การมีส่วนร่วมในการจัดการศึกษาขั้นพื้นฐานขององค์การบริหารส่วนตำบล อำเภอสนทราย ปัญหาสมาชิกสภาองค์การบริหารส่วนตำบล ได้แก่ ขาดความรู้เกี่ยวกับแนวทางปฏิรูปการศึกษาตามพระราชบัญญัติการศึกษาแห่งชาติ พุทธศักราช 2542 ขาดความรู้เรื่องการวางแผน / โครงการจัดการ และเรื่องประสานงานกับบุคคล คณะบุคคลและองค์กรในชุมชนชาติทักษะในการสื่อสาร ขาดข้อมูลข่าวสารในการแจ้งความเคลื่อนไหวของโรงเรียน การจัดการศึกษาแก่ประชาชน นอกจากนี้โรงเรียนไม่ได้สร้างความเข้าใจหรืออธิบายรูปแบบหรือวิธีการมีส่วนร่วมของคณะกรรมการสถานศึกษาให้ชัดเจน และไม่ได้กำหนดบทบาทหน้าที่ในการปฏิบัติงานร่วมกัน ทำให้คณะกรรมการสถานศึกษามีความรู้สึกว่าประสบผลสำเร็จในการทำงานร่วมกับโรงเรียน ด้วยเหตุผลดังกล่าว จึงอาจมีส่วนทำให้รับรู้ว่ามีปัญหาในการมีส่วนร่วมในการบริหารงานของสถานศึกษาในระดับน้อย ซึ่งสอดคล้องกับงานวิจัยของ วราภรณ์ วงศ์ใหญ่ (2540, หน้า 138 – 142) ซึ่งพบว่า ปัญหาการมีส่วนร่วมของชุมชนในการพัฒนาการศึกษาของโรงเรียนประถมศึกษา อยู่ในระดับน้อยเช่นกัน กล่าวคือ ชุมชนเห็นว่าได้ร่วมมือกับโรงเรียนให้ข้อมูลต่างๆ และร่วมทำกิจกรรมของโรงเรียนเป็นส่วนใหญ่และทำสม่ำเสมอ มีโอกาสร่วมมือกับโรงเรียนจัดทำงบประมาณพัฒนาโรงเรียน ดังนั้น คณะกรรมการจึงไม่มีปัญหาในการมีส่วนร่วมในการบริหารงานของสถานศึกษา

3. ผลการเปรียบเทียบสภาพการมีส่วนร่วมในการบริหารงานของคณะกรรมการสถานศึกษา สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาลพบุรี เขต 2 จำแนกตามเพศ อายุ วุฒิการศึกษาฐานะของคณะกรรมการ และขนาดของโรงเรียน

3.1 สภาพการมีส่วนร่วมในการบริหารงานของคณะกรรมการสถานศึกษาขั้นพื้นฐาน จำแนกตามเพศ พบว่า ไม่แตกต่างกัน ซึ่งสะท้อนให้เห็นว่า คณะกรรมการสถานศึกษาขั้นพื้นฐานมีบทบาทและมีโอกาส เข้ามามีส่วนร่วมอย่างเท่าเทียมกัน สอดคล้องกับ วิรัตน์ หมื่นจินะ (2543, บทคัดย่อ) ที่ได้ทำการศึกษาวิจัยปัจจัยที่เกี่ยวข้องกับบทบาทการมีส่วนร่วมในการบริหารจัดการของผู้แทนประชาชนในคณะกรรมการสถานศึกษาขั้นพื้นฐานในจังหวัดเชียงราย พบว่า ผลการเปรียบเทียบระดับการมีส่วนร่วมของผู้แทนประชาชนในคณะกรรมการสถานศึกษาขั้นพื้นฐานระหว่าง เพศ ปรากฏว่าไม่แตกต่างกัน

3.2 สภาพการณ์มีส่วนร่วมในการบริหารงานของคณะกรรมการสถานศึกษา จำแนกตามอายุโดยรวม พบว่า แตกต่างกันอย่างมีนัยสำคัญทางสถิติ ซึ่งสะท้อนให้เห็นว่า คณะกรรมการสถานศึกษาชั้นพื้นฐานมีบทบาทและมีโอกาส เข้ามามีส่วนร่วมไม่เท่าเทียมกัน ซึ่งในประเด็นนี้ ส่วนหนึ่งน่าจะเกี่ยวข้องกับความรู้ เนื่องจากคณะกรรมการสถานศึกษาส่วนหนึ่งจะเป็นกลุ่มข้าราชการที่เกษียณอายุ ซึ่งมักจะมีอิทธิพลและบทบาทต่อการตัดสินใจในบางเรื่อง สอดคล้องกับ ศราวุธ ยาวีเจิง (2543, บทคัดย่อ) ได้ทำการศึกษาวิจัยปัจจัยที่ส่งผลต่อการมีส่วนร่วมในการบริหารจัดการศึกษาของคณะกรรมการสถานศึกษาชั้นพื้นฐาน สังกัดสำนักงานการประถมศึกษาจังหวัดเชียงราย พบว่า เพศ เป็นปัจจัยที่มีความสัมพันธ์กับการมีส่วนร่วมบริหารจัดการศึกษาของคณะกรรมการสถานศึกษาชั้นพื้นฐาน ในส่วนของ วิรัตน์ หมื่นจินะ (2543, บทคัดย่อ) ที่ได้ทำการศึกษาวิจัยปัจจัยที่เกี่ยวข้องกับบทบาทการมีส่วนร่วมในการบริหารจัดการของผู้แทนประชาชนในคณะกรรมการสถานศึกษาชั้นพื้นฐานในจังหวัดเชียงราย กลับพบว่า ผลการเปรียบเทียบระดับการมีส่วนร่วมของผู้แทนประชาชนในคณะกรรมการสถานศึกษาชั้นพื้นฐานระหว่าง อายุ ปรากฏว่าไม่แตกต่างกัน

3.3 สภาพการณ์มีส่วนร่วมในการบริหารงานของคณะกรรมการสถานศึกษา จำแนกตามวุฒิการศึกษาโดยรวม พบว่า แตกต่างกันอย่างมีนัยสำคัญทางสถิติ ซึ่งอาจสืบเนื่องจาก คณะกรรมการสถานศึกษาชั้นพื้นฐาน ที่มีวุฒิการศึกษาในระดับปริญญาตรีขึ้นไปส่วนหนึ่งจะเป็นกลุ่มข้าราชการที่เกษียณอายุราชการ ซึ่งจะมีอิทธิพลและมีโอกาสต่อการมีส่วนร่วมในการบริหารงานมากกว่า ในประเด็นนี้ สมศักดิ์ จันทรน้อย (2546 , บทคัดย่อ) ได้ทำการศึกษาวิจัยเรื่องบทบาทของคณะกรรมการสถานศึกษาชั้นพื้นฐานในการสร้างความสัมพันธ์ระหว่างโรงเรียนกับชุมชนในสังกัดสำนักงานการประถมศึกษาจังหวัดสระบุรี กลับพบว่า คณะกรรมการสถานศึกษาชั้นพื้นฐานที่มีคุณวุฒิทางการศึกษาดังกัน มีบทบาทในการสร้างความสัมพันธ์ระหว่างโรงเรียนกับชุมชนไม่แตกต่างกัน และ วิรัตน์ หมื่นจินะ (2543, บทคัดย่อ) ที่ได้ทำการศึกษาวิจัยปัจจัยที่เกี่ยวข้องกับบทบาทการมีส่วนร่วมในการบริหารจัดการของผู้แทนประชาชนในคณะกรรมการสถานศึกษา ชั้นพื้นฐานในจังหวัดเชียงราย ก็พบว่า ผลการเปรียบเทียบระดับการมีส่วนร่วมของผู้แทนประชาชนในคณะกรรมการสถานศึกษาชั้นพื้นฐานระหว่าง จำแนกตามระดับการศึกษาไม่แตกต่างกัน

3.4 สภาพการณ์มีส่วนร่วมในการบริหารงานของคณะกรรมการสถานศึกษา จำแนกตามฐานะของคณะกรรมการสถานศึกษาโดยรวม พบว่า แตกต่างกันอย่างมีนัยสำคัญทางสถิติ ซึ่งหากพิจารณาจากฐานะคณะกรรมการสถานศึกษาในการศึกษาวิจัยครั้งนี้ จะมีความหลากหลายตามสภาพที่เป็นจริง และสอดคล้องกับพระราชบัญญัติการศึกษาแห่งชาติ พ.ศ. 2542 ซึ่งกำหนดแนวทางการจัดการศึกษา ในประเด็นที่ว่า จัดการเรียนการสอนให้เกิดขึ้นได้ทุกเวลา ทุกสถานที่ มีการประสานความร่วมมือกับบิดามารดา ผู้ปกครอง และบุคคลในชุมชนทุกฝ่าย เพื่อร่วมกันพัฒนาผู้เรียนตามศักยภาพ (พระราชบัญญัติการศึกษาแห่งชาติ, 2542, หน้า 21 – 30)

ซึ่งสอดคล้องกับ พุทธา โพธิ์มะฮาด (2548 , บทคัดย่อ) ที่ได้ทำการศึกษาวิจัยเรื่อง สภาพและปัญหาการมีส่วนร่วมในการบริหารสถานศึกษาตามบทบาทหน้าที่ของคณะกรรมการสถานศึกษาขั้นพื้นฐาน สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาสระบุรี เมื่อเปรียบเทียบสภาพการมีส่วนร่วมในการบริหารสถานศึกษา ตามบทบาทหน้าที่ของคณะกรรมการ สถานศึกษาขั้นพื้นฐาน จำแนกตามสถานภาพ พบว่า คณะกรรมการที่เป็นกลุ่มข้าราชการมีส่วนร่วมมากกว่ากลุ่มองค์กร และกลุ่มผู้ทรงคุณวุฒิ อย่างมีนัยสำคัญทางสถิติที่ระดับ .05

3.5 สภาพการมีส่วนร่วมในการบริหารงานของคณะกรรมการสถานศึกษา จำแนกตามขนาดของโรงเรียน แตกต่างกันอย่างมีนัยสำคัญทางสถิติ ซึ่งสอดคล้องกับสมมติฐาน สาเหตุอาจเนื่องจากว่า โรงเรียนขนาดเล็กนั้น คณะกรรมการสถานศึกษาขั้นพื้นฐาน มีความใกล้ชิดกับชุมชน สถานศึกษาส่วนใหญ่อยู่ใกล้ชุมชน ซึ่งมีการติดต่อขอความร่วมมือกันอยู่เสมอ และสะดวกกว่าโรงเรียนขนาดใหญ่ ซึ่งในเรื่องนี้ สมชาย เบียดนอก (2548, บทคัดย่อ) ได้ทำการศึกษาวิจัยเรื่อง การมีส่วนร่วมในการบริหารโรงเรียนของคณะกรรมการสถานศึกษาขั้นพื้นฐานโรงเรียนประถมศึกษาในอำเภอเทพสถิต จังหวัดชัยภูมิ จากการศึกษาพบว่า คณะกรรมการสถานศึกษาขั้นพื้นฐานในกลุ่มที่มีความใกล้ชิดกับโรงเรียนกับกลุ่มที่ไม่มีความใกล้ชิดกับโรงเรียนโดยภาพรวม มีส่วนร่วมในการบริหารโรงเรียนแตกต่างกันอย่างมีนัยสำคัญทางสถิติที่ระดับ .05 และสอดคล้องกับ พุทธา โพธิ์มะฮาด (2548, บทคัดย่อ) ที่ได้ทำการศึกษาวิจัยเรื่อง สภาพและปัญหาการมีส่วนร่วมในการบริหารสถานศึกษาตามบทบาทหน้าที่ของคณะกรรมการสถานศึกษาขั้นพื้นฐาน สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาสระบุรี เมื่อเปรียบเทียบสภาพการมีส่วนร่วมในการบริหารสถานศึกษา ตามบทบาทหน้าที่ของคณะกรรมการสถานศึกษาขั้นพื้นฐาน โดยพบว่า สถานศึกษาขนาดเล็ก คณะกรรมการสถานศึกษาขั้นพื้นฐาน มีส่วนร่วมมากกว่าสถานศึกษาขนาดใหญ่ แตกต่างกันอย่างมีนัยสำคัญทางสถิติที่ระดับ .05

4. ผลการเปรียบเทียบปัญหาการมีส่วนร่วมในการบริหารงานของคณะกรรมการสถานศึกษาขั้นพื้นฐาน สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาลพบุรี เขต 2 จำแนกตาม เพศ อายุ วุฒิการศึกษา ฐานะของคณะกรรมการ และขนาดของโรงเรียน

4.1 ปัญหาการมีส่วนร่วมในการบริหารงานของคณะกรรมการสถานศึกษา จำแนกตามเพศ ไม่แตกต่างกันอย่างมีนัยสำคัญทางสถิติ ซึ่งสะท้อนให้เห็นว่า คณะกรรมการสถานศึกษาขั้นพื้นฐานทั้งเพศชายและเพศหญิง มีปัญหาการมีส่วนร่วมในการบริหารงานของคณะกรรมการสถานศึกษาน้อยคล้ายกัน

4.2 ปัญหาการมีส่วนร่วมในการบริหารงานของคณะกรรมการสถานศึกษา จำแนกตามอายุ ไม่แตกต่างกันอย่างมีนัยสำคัญทางสถิติ ซึ่งสะท้อนให้เห็นว่า คณะกรรมการสถานศึกษาขั้นพื้นฐานที่มีช่วงอายุต่างกัน มีปัญหาการมีส่วนร่วมในการบริหารงานของคณะกรรมการสถานศึกษาน้อยคล้ายกัน

4.3 ปัญหาการมีส่วนร่วมในการบริหารงานของคณะกรรมการสถานศึกษา จำแนกตามวุฒิการศึกษา ไม่แตกต่างกัน ซึ่งสะท้อนให้เห็นว่า คณะกรรมการสถานศึกษาชั้นพื้นฐานที่มีวุฒิการศึกษาต่างกัน มีปัญหาการมีส่วนร่วมในการบริหารงานของคณะกรรมการสถานศึกษา น้อยคล้ายกัน

จะเห็นได้ว่าผลการเปรียบเทียบปัญหาการมีส่วนร่วมในการบริหารงานของคณะกรรมการสถานศึกษา จำแนกตาม เพศ อายุ และวุฒิการศึกษา มีปัญหาในระดับน้อยคล้ายกัน ซึ่งไม่สอดคล้องกับสมมติฐาน แต่สอดคล้องกับ นิคม ผัดแสน (2540, บทคัดย่อ) ที่ได้ศึกษาการมีส่วนร่วมของคณะกรรมการโรงเรียนประถมศึกษาต่อการพัฒนาคุณภาพการศึกษาของกลุ่มโรงเรียนอัครศึกษา สังกัดสำนักงานการประถมศึกษาอำเภอเชียงดาว จังหวัดเชียงใหม่ พบว่า ปัญหาการมีส่วนร่วมของคณะกรรมการโรงเรียนประถมศึกษาต่อการพัฒนาการศึกษา ทุกกลุ่มเห็นว่ามีปัญหาอยู่ในระดับน้อย และ พุทธา โพธิ์มะฮาด (2548, บทคัดย่อ) ได้ทำการศึกษาวิจัยเรื่องสภาพและปัญหาการมีส่วนร่วมในการบริหารสถานศึกษาตามบทบาทหน้าที่ของคณะกรรมการสถานศึกษาชั้นพื้นฐาน สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาสระบุรี ก็พบว่า ปัญหาการมีส่วนร่วมในการบริหารสถานศึกษาตามบทบาทหน้าที่ของคณะกรรมการสถานศึกษาชั้นพื้นฐาน อยู่ในระดับน้อยทั้ง 4 ด้าน คือ ด้านการบริหารงานทั่วไป ด้านบริหารงบประมาณ ด้านการบริหารงานบุคคล และด้านการบริหารวิชาการ

4.4 ปัญหาการมีส่วนร่วมในการบริหารงานของคณะกรรมการสถานศึกษา จำแนกตามฐานะของคณะกรรมการสถานศึกษาโดยรวม แตกต่างกันอย่างมีนัยสำคัญทางสถิติ ซึ่งผลการศึกษาสอดคล้องกับสมมติฐาน สาเหตุน่าจะเกี่ยวข้องกับความหลากหลายของฐานะคณะกรรมการสถานศึกษา และงานบางอย่าง ทางโรงเรียนได้มีส่วนร่วมกับคณะกรรมการสถานศึกษาบางกลุ่มเท่านั้น ส่วน พุทธา โพธิ์มะฮาด (2548, บทคัดย่อ) ได้ทำการศึกษาวิจัยเรื่อง สภาพและปัญหาการมีส่วนร่วมในการบริหารสถานศึกษาตามบทบาทหน้าที่ของคณะกรรมการสถานศึกษาชั้นพื้นฐาน สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาสระบุรี ผลการศึกษา กลับพบว่า สภาพการมีส่วนร่วมในการบริหารสถานศึกษาตามบทบาทหน้าที่ของคณะกรรมการสถานศึกษาชั้นพื้นฐาน จำแนกตามสถานภาพ พบว่า ไม่แตกต่างกันอย่างมีนัยสำคัญทางสถิติเกี่ยวกับเรื่องนี้ ชูลเลอร์ (Schuler, 1990, pp. 2595 - A) ได้วิจัยการเข้ามีส่วนร่วมของประชาชนในการตัดสินใจด้านการศึกษาในมหาวิทยาลัยมินนิโซตา สหรัฐอเมริกา โดยมีวัตถุประสงค์เพื่อศึกษาารูปแบบของการมีส่วนร่วมของประชาชน พบว่า การเข้ามีส่วนร่วมอย่างไม่มีประสิทธิภาพ เกิดจากความบกพร่องในการติดต่อสื่อสาร ปัญหาของการมีส่วนร่วมได้แก่ ระดับของการเข้าร่วมเพียงเรื่องเดียว การเข้าร่วมโดยขาดความเข้าใจในสถานการณ์ทั้งหมด ขาดข้อตกลงเกี่ยวกับเขตของการมีส่วนร่วม

4.5 ปัญหาการมีส่วนร่วมในการบริหารงานของคณะกรรมการสถานศึกษาชั้นพื้นฐาน จำแนกตามขนาดของโรงเรียน แตกต่างกันอย่างมีนัยสำคัญทางสถิติ ซึ่งการที่ปัญหา

การมีส่วนร่วมของคณะกรรมการสถานศึกษามีความแตกต่างกัน เมื่อพิจารณาจากประเด็นปัญหาในรายชื่อส่วนหนึ่งจะเห็นได้ว่า คณะกรรมการสถานศึกษาขั้นพื้นฐาน จะขาดความรู้ความเข้าใจการกำกับติดตาม แนวทางในการดำเนินงานตามแผนพัฒนาการศึกษาของโรงเรียน โดยโรงเรียนขนาดเล็กจะมีปัญหาในด้านนี้มากกว่าโรงเรียนขนาดใหญ่สอดคล้องกับ อรุณ รักใคร่ (2547, บทคัดย่อ) ได้ทำการศึกษาวิจัยเรื่อง ปัญหาการปฏิบัติงานของคณะกรรมการสถานศึกษาขั้นพื้นฐานในโรงเรียนสังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาลพบุรี เขต 2 พบว่า คณะกรรมการสถานศึกษาในกลุ่มโรงเรียนขนาดเล็ก มีปัญหาในการปฏิบัติงานในภาพรวมมากกว่ากลุ่มโรงเรียนขนาดกลาง และกลุ่มโรงเรียนขนาดใหญ่ สอดคล้องกับ มัทธนา เป็งจันทร์ (2544, บทคัดย่อ) ที่พบว่า ปัญหาการมีส่วนร่วมในการจัดการศึกษาขั้นพื้นฐานขององค์การบริหารส่วนตำบล คือ ขาดความรู้เกี่ยวกับแนวทางปฏิรูปการศึกษาตามพระราชบัญญัติการศึกษาแห่งชาติ พุทธศักราช 2542 ขาดความรู้เรื่องการวางแผน / โครงการจัดการ และเรื่องประสานงานกับบุคคล คณะบุคคลและองค์กรในชุมชนขาดทักษะในการสื่อสาร ขาดข้อมูลข่าวสารในการแจ้งความเคลื่อนไหวของโรงเรียน การจัดการศึกษาแก่ประชาชน โรงเรียนไม่ได้สร้างความเข้าใจหรืออธิบายรูปแบบหรือวิธีการมีส่วนร่วมของคณะกรรมการสถานศึกษาให้ชัดเจน และไม่ได้กำหนดบทบาทหน้าที่ในการปฏิบัติงานร่วมกัน

ข้อเสนอแนะ

1. ข้อเสนอแนะทั่วไป

จากการวิเคราะห์ข้อมูลสภาพและปัญหาการมีส่วนร่วมในการบริหารงานของคณะกรรมการสถานศึกษาขั้นพื้นฐาน สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาลพบุรี เขต 2 พบว่า สภาพการมีส่วนร่วมของคณะกรรมการสถานศึกษาขั้นพื้นฐานใน 4 ด้าน คือ ด้านบริหาร วิชาการ ด้านบริหารงบประมาณ ด้านบริหารงานบุคคล และด้านบริหารทั่วไป ในภาพรวมอยู่ในระดับมาก ส่วนปัญหาการมีส่วนร่วมในการบริหารงานของคณะกรรมการสถานศึกษา ในภาพรวม อยู่ในระดับน้อย และมีบางประเด็นที่ควรให้คณะกรรมการสถานศึกษาขั้นพื้นฐานได้เข้ามามีส่วนร่วมมากยิ่งขึ้น โดยสถานศึกษาขั้นพื้นฐานควรดำเนินการ ดังนี้

1.1 สถานศึกษาควรจัดทำแผนหรือโครงการสนับสนุนให้คณะกรรมการสถานศึกษา ขั้นพื้นฐานเข้ามามีส่วนร่วมในการบริหารงานในทุกด้าน

1.2 สถานศึกษาควรจัดให้มีการอบรมคณะกรรมการสถานศึกษาขั้นพื้นฐานให้มีความรู้ความเข้าใจในบทบาทหน้าที่ของคณะกรรมการสถานศึกษาขั้นพื้นฐานให้มากยิ่งขึ้น

1.3 สถานศึกษาควรจัดให้มีคู่มือการปฏิบัติงานของคณะกรรมการสถานศึกษา ขั้นพื้นฐาน เพื่อให้คณะกรรมการสถานศึกษาขั้นพื้นฐาน ได้ตระหนักในบทบาทหน้าที่ และใช้เป็นแนวทางในการปฏิบัติงานให้มีประสิทธิภาพมากยิ่งขึ้น

2. ข้อเสนอแนะในการวิจัยครั้งต่อไป

การศึกษาวิจัยในครั้งนี้ เป็นการศึกษาสภาพและปัญหาการมีส่วนร่วมในการบริหารงานของคณะกรรมการสถานศึกษาขั้นพื้นฐาน สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาลพบุรี เขต 2 ใน 4 ด้าน คือ ด้านบริหารวิชาการ ด้านบริหารงบประมาณ ด้านบริหารงานบุคคล และด้านบริหารทั่วไป ในการศึกษาวิจัยครั้งต่อไป มีข้อเสนอแนะดังนี้

2.1 ควรศึกษาปัจจัยที่ส่งเสริมหรือปัจจัยที่เป็นอุปสรรคต่อการมีส่วนร่วมของคณะกรรมการสถานศึกษาขั้นพื้นฐาน

2.2 ควรมีการศึกษาเกี่ยวกับแนวทางที่ทำให้คณะกรรมการสถานศึกษาขั้นพื้นฐานมีความพึงพอใจในการมีส่วนร่วมในด้านต่างๆ

2.3 ควรมีการศึกษาหารูปแบบหรือแนวทางในการแก้ไขปัญหาต่างๆ ที่เกิดขึ้นในการบริหารงานของคณะกรรมการสถานศึกษาขั้นพื้นฐาน

2.4 ควรศึกษาความคิดเห็นของประชาชนทั่วไปที่มีต่อบทบาทของคณะกรรมการสถานศึกษาขั้นพื้นฐาน เพื่อนำมาเปรียบเทียบกับความคิดเห็นของคณะกรรมการสถานศึกษาขั้นพื้นฐานที่มีต่อบทบาทของตนเอง อันจะทำให้ได้ข้อมูลที่สมบูรณ์ยิ่งขึ้น

2.5 ควรศึกษาความพึงพอใจในการปฏิบัติงานของคณะกรรมการสถานศึกษาขั้นพื้นฐาน โดยศึกษากับคณะกรรมการสถานศึกษาและประชาชนทั่วไป เพื่อนำมาเป็นข้อมูลในการปรับบทบาทของคณะกรรมการสถานศึกษาขั้นพื้นฐาน หรือเป็นข้อมูลในการสร้างแรงจูงใจและสร้างความพึงพอใจในการปฏิบัติหน้าที่ของคณะกรรมการสถานศึกษาขั้นพื้นฐาน เพื่อให้การปฏิบัติงานมีประสิทธิภาพยิ่งขึ้น